

УДК 342.72

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДДІВ

Марина БОЯРИНЦЕВА,
кандидат юридичних наук,
суддя Окружного адміністративного суду міста Києва

АНОТАЦІЯ

У статті розкрито деякі питання правового статусу адміністративних суддів в Україні. Встановлено, що адміністративно-правовий статус – це сукупність їхніх прав та обов'язків, закріплених та гарантованих законом. Доведено, що суддя є центральним суб'єктом судової влади. Саме судді безпосередньо реалізують основні функції правосуддя й від рівня їхнього конституційно-правового статусу залежать авторитет судової влади та ефективність здійснення функції правосуддя в Україні.

Ключові слова: адміністративний суд, доступність судочинства, розумні строки, структура, оціночні категорії, суд.

SOME QUESTIONS ABOUT THE LEGAL STATUS OF ADMINISTRATIVE JUDGES

Maryna BOIARYNTSEVA,
Candidate of Law Sciences,
Judge of the District Administrative Court of Kyiv

SUMMARY

The article reveals some issues of the legal status of administrative judges in Ukraine. It has been established that the administrative-legal status is a set of their rights and obligations, which are enshrined and guaranteed by law. It is proved that the judge is the central subject of the judiciary. It is the judges directly implementing the basic functions of justice and the level of their constitutional and legal status depends on the authority of the judiciary and the effectiveness of the implementation of the functions of justice in Ukraine.

Key words: administrative court, availability of legal proceedings, reasonable time, structure, appraisal categories, court.

Постановка проблеми. Дослідження поняття та змісту адміністративно-процесуального статусу судді в подальшому сприятиме не лише підвищенню ефективності його адміністративної юрисдикційної діяльності, що полягає в з'ясуванні фактичних даних по справі, встановленні провини правопорушника та застосуванні до нього, відповідно до правової норми, заходів покарання, а також розвитку законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративно-деліктного права як галузі та правової науки [5, с. 386].

Метою статті є аналіз деяких аспектів правового статусу адміністративних суддів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. В.І. Варивода, І.В. Шруб зазначають, що адміністративно-правовий статус суб'єкта формують наявні в нього суб'єктивні права й обов'язки у сфері публічного управління, які разом з адміністративною правоздатністю та адміністративною дєздатністю є складниками адміністративної правосуб'єктності [1].

Як загальний правовий статус суб'єкта адміністративного права, так і його спеціальний статус є сукупністю юридичних прав і обов'язків, встановлених в адміністративно-правових нормах, а тому зміна цих статусів відбувається не з волі окремих суб'єктів, а у зв'язку зі змінами у відповідних правових нормах. Однак, якщо вести мову про адміністративно-правовий статус судді, то виникає цілком закономірне питання: до якого типу суб'єктів належать посадові особи? Відповідно до ст. 1 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» [16] вони є посадовими особами судової влади, які, за Конституцією України [6], наділені повноваженнями здійснювати правосуддя та виконувати свої обов'язки на професійній основі в судах загальної юрисдикції. Розкриваючи зміст цього питання, треба звер-

нутися до положень, вироблених наукою адміністративного права, стосовно правового статусу державного органу та посади, їхніх структурних елементів.

Варто зазначити, що формування державою нормативно-правових засад регулювання діяльності адміністративних судів як важливої умови забезпечення прав та інтересів громадян, є складним і багатовимірним процесом, який потребує, насамперед, вироблення та прийняття відповідних нормативно-правових актів, нормами яких має бути визначено завдання, основні напрями діяльності цих судових органів, закріплено коло суб'єктів, уповноважених вживати заходи щодо реалізації належного їх функціонування. Окремі норми з питань забезпечення діяльності адміністративних судів у питаннях організації захисту прав та інтересів громадян у правових відносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування містяться в нормативно-правових актах різних галузей права [5, с. 388].

Останнє є явищем об'єктивним і пов'язане з тим, що ці питання стосуються фактично різних сфер суспільних відносин і, відповідно, можуть існувати в кожній із існуючих галузей права [17, с. 31]. Загальний стан нормативно-правового забезпечення діяльності адміністративних судів у найбільш загальному вигляді можна охарактеризувати як сукупність правових норм, які сприяють формуванню необхідних і достатніх умов для їх стабільного і ефективного функціонування. Якісне та ефективне виконання адміністративними судами завдань щодо забезпечення захисту прав та інтересів громадян у правових відносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування залежить від добре розвинутої нормативної бази, тобто від наявності чіткого правового регулювання цієї діяльності за допомогою законів та інших нормативно-правових актів [5, с. 388].

Вивчаючи правовий статус суддів в адміністративному судочинстві, варто розглянути й положення Закону України «Про державну службу» [13]. На жаль, і цей Закон визначає лише загальні вимоги до кандидатів на посаду судді чи його помічника без врахування специфіки їх роботи, тому необхідно запровадити ефективний механізм добору керівних кадрів в апарат суду, не допускаючи при цьому для претендентів на обійняття відповідних посад в апараті привілеїв чи обмежень за будь-якими ознаками [10, с. 112]. При цьому треба закріпити належні вимоги до кандидатів, зокрема щодо рівня їх професійності, у тому числі знання нормативно-правових актів, відповідної сфери державного управління, володіння державною мовою та за необхідності – практичними навичками роботи з комп'ютером і основними програмами користувача, а також щодо здатності до роботи з громадянами, посадовими особами органів державної влади та органів місцевого самоврядування, засобами масової інформації на принципах об'єктивності, гласності, відкритості й прозорості.

Згідно з теоретичними основами конституційного права України правовий статус суддів – це сукупність їх прав та обов'язків, закріплених та гарантованих законом.

Правосуддя в Україні здійснюють професійні судді, а в окремих випадках – передбачені законом присяжні та народні засідателі.

Характеризуючи статус суддів, варто враховувати встановлене Законом «Про судоустрій і статус суддів» [16] Положення про єдність статусу для всіх суддів України незалежно від того, в якому суді вони працюють.

І.П. Кринична і О.О. Акімов зазначають, що єдність статусу суддів як правового інституту в системі адміністративного судочинства забезпечується:

- єдиними вимогами, які ставляться до кандидатів на посаду судді (при цьому єдність вимог мається на увазі у значенні однакових кваліфікаційних та професійних характеристик, що вимагаються від особи, яка претендує на посаду судді в межах певної інстанції);
- спеціальним порядком наділення суддів повноваженнями, відмінним від порядку, що стосується інших державних службовців;
- сукупністю специфічних прав та обов'язків суддів, не характерних для жодного іншого виду професійної діяльності;
- незалежністю суддів (мається на увазі державне гарантування незалежності суддів) і недопущення втручання в їхню діяльність;
- незмінюваністю суддів та їх недоторканістю;
- засобами правового, соціального, матеріального забезпечення суддів;
- недопущенням зайняття інших оплачуваних посад, за винятком випадків, передбачених законом, що зазвичай сприймається як складова частина гарантування незалежності суддів [8, с. 133].

Судді можуть утворювати об'єднання та брати участь у них із метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення професійного рівня. Суддя має право вдосконалювати свій професійний рівень та проходити з цією метою відповідну підготовку. Судді мають для здійснення правосуддя повноваження, передбачені законами України, наприклад вчиняють процесуальні дії з метою ефективного та швидкого розгляду справ тощо. Є.О. Легеза зазначає: «Не можемо не згадати, що спостерігається очевидний ефект від запровадження практики оскарження дій, рішень та бездіяльності суб'єктів публічної адміністрації з надання публічних послуг в адміністративному порядку – зменшення кількості адміністративних позовів і забезпечення реалізації принципу оперативності прийняття судового рішення» [9, с. 215].

Окрім цього, у своїй професійній діяльності судді зобов'язані:

1) здійснюючи правосуддя, дотримуватись Конституції і законів України, забезпечувати повний, всебічний і об'єктивний розгляд судових справ із дотриманням установлених законом термінів;

2) дотримуватись політичного нейтралітету, не обіймати інші оплачувані посади, а також додержуватись службової дисципліни і розпорядку роботи суду;

3) не розголошувати дані, що становлять державну, військову, службову, комерційну і банківську таємницю, таємницю нарадчої кімнати, відомості про особисте життя громадян й інші відомості, які вони довідалися під час розгляду справи в судовому засіданні, для забезпечення нерозголошення яких було прийняте рішення про закриті судові засідання; у Кодексі суддівської етики [3] зазначається, що суддя не може робити публічні заяви, коментувати в засобах масової інформації справи, які перебувають у провадженні суду, та піддавати сумніву судові рішення, що набрали законної сили;

4) не допускати вчинків і будь-яких дій, що ганять звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості і незалежності. Суддя не вправі використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи інтересах інших осіб, суддя має підтримувати свою професійну компетентність на належному рівні; здійснюючи правосуддя, суддя має виявляти тактовність, ввічливість, витримку і повагу до учасників судового процесу та інших осіб.

Отже, як вказувалось вище, єдність вимог до кандидатів на посаду судді характерна для суддів однієї судової ланки, що має розумітись як положення про те, що для суддів місцевих судів є єдині вимоги щодо віку, стажу роботи, для апеляційних суддів вже висуюються інші вищі вимоги щодо віку, стажу роботи, але єдині для суддів апеляційних судів [2, с. 28].

Як складову частину правового статусу суддів в Україні варто розглянути гарантії незалежності і самостійності суддів. Забезпечуються такі гарантії:

- особливим порядком призначення, обрання, притягнення до відповідальності та звільнення суддів;
- незмінюваністю суддів та їх недоторканістю;
- порядком здійснення судочинства, встановленим процесуальним законом, таємницею постановлення судового рішення;
- забороною втручання у здійснення правосуддя;
- відповідальністю за неповагу до суду чи судді, встановленою законом;
- особливим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, встановленим законом;
- належним матеріальним та соціальним забезпеченням суддів;
- функціонуванням органів суддівського самоврядування;
- визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки суддів, їх сімей, майна, а також іншими засобами їх правового захисту.

Як додаткова гарантія незалежності судді, під час здійснення правосуддя суддя не має залежати від органів законодавчої та виконавчої влади, будь-яких посадових осіб, органів місцевого самоврядування, політичних партій, громадських організацій, від думки і позиції сторін у цивільних і господарських справах, висновків органів дізнання і досудового слідства та прокурора у кримінальних справах, а також вищестоящих судів [2, с. 29].

Окрім того, незалежність суддів має гарантуватись у межах здійснення провадження в конкретній справі. Тобто будь-який непроцесуальний вплив на думку або

судження судді з боку інших судів та керівників суду є неприпустимим, незалежно від мети такого впливу.

Особливий порядок призначення і обрання суддів полягає у тому, що перше призначення на посаду професійного судді суду загальної юрисдикції строком на п'ять років здійснює Президент України на підставі рекомендації відповідної кваліфікаційної комісії суддів і за поданням Вищої Ради юстиції. Інші судді судів загальної юрисдикції обираються Верховною Радою України на підставі рекомендацій Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за поданням Голови Верховного Суду, а судді спеціалізованих судів – голови вищого спеціалізованого суду.

Права та обов'язки судді у своїй сукупності утворюють таку категорію, як повноваження судді, тобто сукупність нормативно визначених прав та обов'язків судді, що встановлюються задля здійснення покладених на нього функцій. Як справедливо зазначається в літературі, повноваження суддів у судах можна класифікувати як предметні та функціональні. Предметні повноваження, своєю чергою, розрізняються за об'єктами здійснення правосуддя:

- повноваження суддів у здійсненні цивільного судочинства;
- повноваження суддів у здійсненні господарського судочинства;
- повноваження суддів у здійсненні адміністративного судочинства;
- повноваження суддів у здійсненні кримінального судочинства.

Функціональні повноваження суддів у судах передбачають можливість застосування широкого кола процесуальних дій та організаційних заходів, спрямованих на реалізацію предметних повноважень суддів.

Важливою гарантією незалежності є те, що судді наділені недоторканістю, а саме:

- 1) суддя не може без згоди ВРУ бути затриманий чи заарештований до винесення обвинувального вироку судом;
- 2) суддя не може бути притягнутий до відповідальності і покараний за прийняття судового рішення або інші дії, пов'язані зі здійсненням правосуддя;
- 3) суддя не може бути затриманий за підозрою у вчиненні злочину, підданий приводу чи примусово доставлений у будь-який орган у порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення;
- 4) гарантії недоторканності поширюються на його житло, службове приміщення, особистий чи службовий транспорт, телефонні розмови, кореспонденцію, речі і документи.

Втручання у здійснення правосуддя і вплив на суддю у будь-якій формі забороняється і тягне за собою відповідальність. Зокрема, згідно з КК України втручання у діяльність судді з метою перешкодити виконанню ним службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення є злочином проти правосуддя (ст. 376) [7].

Умисне невиконання службовою особою вироку, рішення, ухвали, постанови суду є злочином проти правосуддя і тягне за собою кримінальну відповідальність.

Законодавством встановлено адміністративну відповідальність за прояви неповаги до суду, ухилення від явки до суду, неспілкування головою до суду, судовому засіданню, невиконання заходів із виконання окремої ухвали суду (ст. 185-3 КпАП) [4].

держава зобов'язана забезпечити фінансування та належні умови для функціонування судів як гарантії. Видачки на утримання судів у державному бюджеті визначаються окремо.

О.М. Окопник і С.А. Стеценко зазначають, що організаційне забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції здійснює Державна судова адміністрація України, яка є

центральною організаційною владою зі спеціальним статусом. Організаційне забезпечення діяльності ВСУ та вищих спеціалізованих судів здійснюється апаратами цих судів [12, с. 184; 8, с. 142].

Заходи державного захисту суддів від перешкоджання виконанню покладених на них обов'язків і здійсненню наданих їм прав, а так само від посягань на життя, здоров'я, житло і майно суддів та їхніх близьких родичів у зв'язку з діяльністю суддів встановлені Законом України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23.12.1993 р. [15].

Матеріальне та соціальне забезпечення суддів як їх право та гарантія незалежності включає:

1. право судді на відставку та збереження за ним недоторканості та соціального захисту як і до виходу у відставку, збереження за ним 80% (за кожен повний рік роботи на посаді судді понад 20 років збільшується на 2%, але не більше ніж 90%) посадового окладу судді;
2. гарантований розмір посадового окладу, збільшення щомісячної надбавки за вислугу років, доплат за кваліфікаційні класи. Посадовий оклад судді не може бути меншим за 80% посадового окладу голови суду, в якому працює суддя;
3. забезпечення судді житла чи належних побутових умов тощо;

4. право на безплатне медичне обслуговування в державних закладах охорони здоров'я судді і членів його сім'ї. За суддями, що перебувають у відставці, зберігається право на медичне обслуговування в тих медичних закладах, в яких вони перебували на обліку тощо.

Законом України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» [15] встановлено особливу систему заходів державного захисту працівників суду, а отже, суддів зокрема, від перешкоджання виконанню покладених на них обов'язків і здійсненню наданих прав, а так само від посягань на життя, здоров'я, житло і майно суддів та їхніх близьких родичів у зв'язку з їх службовою діяльністю.

Задля забезпечення безпеки суддів та їхніх близьких родичів, недоторканості житла, а також збереження їх майна з урахуванням конкретних обставин можуть застосовуватися такі заходи (Закон «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» [15]):

- видача зброї, засобів індивідуального захисту і сповіщення про небезпеку;
- встановлення телефону за місцем проживання;
- використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження;
- тимчасове розміщення у місцях, що забезпечують безпеку;
- забезпечення конфіденційності даних про об'єкт захисту;
- переведення на іншу роботу, направлення на навчання, заміна документів, зміна зовнішності, переселення в інше місце проживання.

Підставою для вжиття заходів для забезпечення безпеки суддів є дані, що свідчать про наявність реальної загрози їх життю, здоров'ю або майну.

Приводом для вжиття спеціальних заходів забезпечення безпеки суддів та його близьких родичів може бути: заява самого судді або його близького родича; звернення керівника відповідного державного органу (голови суду); отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози життю, здоров'ю, житлу і майну осіб, які підлягають захисту.

У межах розгляду правового статусу суддів адміністративного суду в контексті його реформування та євроінте-

грації варто звернути увагу на особливу частину правового статусу суддів – суддівське самоврядування.

Суддівське самоврядування є своєрідною корпоративною моделлю, створеною з метою вирішення внутрішніх питань організації та діяльності судів. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» визначає суддівське самоврядування як самостійне колективне вирішення питань [16].

І.П. Кринична, О.О. Акімов та О.О. Овсяннікова правильно зазначають, що законодавець наділив суддівське самоврядування власними управлінськими функціями, які реалізуються у вирішенні внутрішніх питань суду [11, с. 151; 8, с. 143]. Соціальний захист суддів та їх сімей полягає в забезпеченні виконання гарантій, встановлених Конституцією України [6], законами та іншими нормативними актами щодо матеріального забезпечення працюючих суддів, суддів у відставці, страхування їх життя та майна, впровадження заходів безпеки суддів та членів їх сімей, забезпечення їх недоторканності, а також організації медичного обслуговування, санаторно-курортного лікування, забезпечення благоустроєм житлом, поховання та увічнення пам'яті суддів та суддів у відставці.

Крім забезпечення виконання законодавства України з цих питань, органи суддівського самоврядування на основі взаємодії з міжнародними суддівськими організаціями та органами законодавчої і виконавчої влади вживають заходів щодо впровадження в національне законодавство та правозастосовну практику міжнародних і європейських норм і стандартів із питань матеріального і соціального забезпечення суддів, гарантій їх захисту і недоторканності. Щодо проблем суддівського самоврядування, то нині є невизначеність статусу суддівського самоврядування. Невизначеним, зокрема, залишається правовий режим з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів і наукових установ, який, відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 92, ч. 2 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [16], призначає дві особи до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Одним з елементів правового статусу суддів є їхня юридична відповідальність як вид соціальної відповідальності, сутність якої полягає в застосуванні до суддів, які порушили вимоги законодавства та присягу, передбачених законом санкцій, що забезпечуються в примусовому порядку державою. На суддів поширюється спеціальна дисциплінарна відповідальність, зумовлена їхнім професійним правовим статусом.

Дисциплінарна відповідальність є видом юридичної відповідальності і в теорії права розглядається як накладення дисциплінарного стягнення адміністрацією підприємств, установ та організацій дисциплінарних стягнень за порушення норм НПА, правил внутрішнього розпорядку відповідно до норм трудового законодавства та дисциплінарних статутів і положень.

В.І. Варивода і І.В. Шруб твердять, що особливістю дисциплінарної відповідальності суддів, а також, своєю чергою, складовою частиною правового статусу суддів є те, що вона накладається або ініціюється специфічними суб'єктами, пов'язана з особливими підставами дисциплінарної відповідальності та специфікою дисциплінарних стягнень [10, с. 151; 1, с. 53].

Підставами дисциплінарної відповідальності суддів є:

– порушення законодавства під час розгляду судових справ. Скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у винесенні цього рішення, якщо при цьому не було допущено навмисного порушення закону чи несумісності, що потягло за собою істотні наслідки;

– вимоги до судді щодо неможливості належати до політичних партій і профспілок, брати участь у будь-якій

політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-яку іншу оплачувану посаду, виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої;

– обов'язки забезпечувати повний, всебічний і об'єктивний розгляд судових справ із дотримання установлених законом термінів;

– обов'язки дотримуватися службової дисципліни і розпорядку роботи суду; обов'язки не розголошувати дані, що становлять державну, військову, службову, комерційну і банківську таємницю, а також таємницю нарадчої кімнати, відомості про особисте життя громадян та інші відомості, про які вони довідалися під час розгляду справи в судовому засіданні, задля забезпечення нерозголошення яких було прийняте рішення про закриті судові засідання;

– обов'язки не допускати вчинків і будь-яких дій, що ганьблять звання судді і можуть викликати сумніви в його об'єктивності, неупередженості і незалежності.

Дисциплінарне провадження – це процедура розгляду відповідним органом офіційного звернення, в якому містяться відомості про порушення суддею вимог щодо його статусу, посадових обов'язків чи присяги судді.

Перевірка даних про наявність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності здійснюється головою або за його дорученням членом відповідної кваліфікаційної комісії суддів протягом місяця з дня надходження відомостей про дисциплінарний проступок судді [4].

Відповідно до ст. 42 ЗУ «Про вищу раду правосуддя» [14] дисциплінарне провадження розпочинається за скаргою щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарна скарга), поданою відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [16], або за ініціативою Дисциплінарної палати чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у випадках, визначених законом. Дисциплінарні провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя.

Дисциплінарне провадження включає: 1) попереднє вивчення та перевірку дисциплінарної скарги; 2) відкриття дисциплінарної справи; 3) розгляд дисциплінарної скарги та ухвалення рішення про притягнення або відмову в притягненні судді до дисциплінарної відповідальності [14].

Відповідно до ст. 43 ЗУ «Про вищу раду правосуддя» член дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач): 1) вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи; 2) за наявності підстав, визначених п.п. 1-5 ч. 1 ст. 44 цього Закону, повертає дисциплінарну скаргу скаржнику; 3) за наявності підстав, визначених п. 6 ч. 1 чи ч. 2 ст. 44 цього Закону, передає скаргу на розгляд Дисциплінарної палати задля ухвалення рішення щодо залишення без розгляду та повернення її скаржнику або відкриття дисциплінарної справи; 4) за відсутності підстав для залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги збирає у разі необхідності інформацію, документи, інші матеріали для перевірки викладених у скарізі обставин та складає вмотивований висновок із пропозицією про відкриття чи відмову у відкритті дисциплінарної справи. Висновок доповідача разом із дисциплінарною скаргою та зібраними у процесі попередньої перевірки матеріалами передається на розгляд Дисциплінарної палати [14].

Дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо: 1) дисциплінарна скарга подана з порушенням порядку, визначеного Законом України «Про судоустрій і статус суддів» [16], або не підписана

чи не містить прізвища, імені, по батькові скаржника або судді, місця проживання (місця перебування, місцезнаходження) скаржника; 2) дисциплінарна скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді; 3) дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді; 4) дисциплінарна скарга містить виражені у непристойній формі висловлювання або висловлювання, що принижують честь і гідність будь-якої особи; 5) в дисциплінарній скарзі порушується питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, який звільнений із посади або повноваження якого припинені; 6) дисциплінарна скарга ґрунтується лише на доводах, що можуть бути перевірені виключно судом вищої інстанції в порядку, передбаченому процесуальним законом. Очевидно безпідставна дисциплінарна скарга може бути залишена без розгляду та повернута скаржнику, якщо він неодноразово протягом дванадцяти місяців, що передують даті надходження скарги, подавав очевидно безпідставні дисциплінарні скарги, які були залишені без розгляду та повернуті скаржнику або за якими у відкритті дисциплінарної справи було відмовлено. Під час розгляду питання про наявність підстав для повернення дисциплінарної скарги не оцінюються достовірність відомостей про ознаки дисциплінарного проступку у поведінці судді, докази його вчинення. Рішення про повернення дисциплінарної скарги має бути вмотивованим та оскарженню не підлягає [14].

За кожен дисциплінарний проступок накладається лише одне дисциплінарне стягнення, яке застосовується не пізніше шести місяців після виявлення дисциплінарного проступку, не враховуючи часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці, але не пізніше року із дня вчинення проступку.

Суддя місцевого суду може оскаржити рішення кваліфікаційної комісії суддів про притягнення його до дисциплінарної відповідальності до Вищої ради юстиції не пізніше одного місяця з наступного дня після вручення йому копії рішення. Скарга подається через кваліфікаційну комісію, яка постановила рішення.

Висновки. Отже, дослідивши адміністративно-правовий статус судді, можна дійти висновку, що суддя є центральним суб'єктом судової влади. Саме судді безпосередньо реалізують основні функції правосуддя й від рівня їхнього конституційно-правового статусу залежать авторитет судової влади та ефективність здійснення функції правосуддя в Україні.

Список використаної літератури:

1. Варивода В.І., Шруб І.В. Новітні погляди на систему адміністративних судів України. Право і суспільство. 2009. № 5. С. 48–54.
2. Гірський Б. Деякі теоретичні аспекти управлінської діяльності голови суду. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/18113/1/%D0%93%D1%96%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%91.pdf>.

3. Кодекс суддівської етики. Рішення 3'їзду суддів України від 22.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13>.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Кодекс, Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

5. Коломоєць Т., Лютіков П. Адміністративна правосуб'єктність юридичних осіб як основа їх адміністративно-правового статусу: теоретико-правовий аналіз. Право України. 2013. № 3-4. С. 385–395.

6. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

8. Кринична І.П., Акімов О.О. Компетенційний підхід до професійної діяльності публічних службовців в умовах євроінтеграції. ДРІДУ НАДУ. 2017. С. 132–143. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/8234/1/%D0%90%D0%BA%D1%96%D0%BC%D0%BE%D0%B2%85.pdf>.

9. Легеза Є.О. Теорія публічних послуг: адміністративно-правова складова: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.

10. Мойсеєнко Г.В. Оціночні поняття в адміністративному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/07/Moiseenko_diss.pdf.

11. Овсяннікова О.О. Поняття та система суб'єктів формування громадської думки щодо судової влади. URL: http://dSPACE.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/12515/1/Ovsianikova_151-154.pdf.

12. Окопник О.М., Стеценко С.А. Загальна характеристика адміністративної відповідальності у сфері забезпечення нормальної діяльності судів. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/pravo/2_spec_2017/184-188.pdf.

13. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 4. С. 60. Ст. 43.

14. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 7-8. Ст. 50.

15. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>.

16. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст. 545.

17. Хаустова М.Г. Суб'єкт права як елемент правової системи суспільства. URL: http://dSPACE.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/5600/1/Haustova_29.pdf.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Бояринцева Марина Анатоліївна – кандидат юридичних наук, суддя Окружного адміністративного суду міста Києва

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Boiaryntseva Maryna Anatoliivna – Candidate of Law Sciences, Judge of the District Administrative Court of Kyiv